ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ(SEMESTER-I)

ସାମର୍ଥ୍ୟବର୍ଦ୍ଧକ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ

Ability Enhancement Course (AEC)

ପରିଶୁଦ୍ଧ ଭାଷା ଓ ଲିଖନ ଧାରା

Course Outcome (ପାଠ୍ୟପତ୍ର ଫଳଶ୍ରୁତି):

ସାହିତ୍ୟର ଲିଖନ ଓ ଅଧ୍ୟୟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାଷାର ପରିଶୁଦ୍ଧତା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ସାହିତ୍ୟକର୍ମ ବ୍ୟତିରେକ ବିଭିନ୍ନକ୍ଷେତ୍ରରେ ନିର୍ଭୁଲଭାଷା ବ୍ୟବହାର ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ । ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନସ୍ୱୀକୃତ ଭାଷାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆଭାଷାର ସ୍ଥାନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ନିର୍ଭୁଲ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗକ୍ଷେତ୍ରରେ କିପରି ସମର୍ଥ ହେବେ, ସେଥିନିମିତ୍ତ ଏହି ପାଠ୍ୟପତ୍ରଟି ପରିକଳ୍ପିତ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ତଥା ପ୍ରାଶାସନିକ ସେବାମୂଳକ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାପାଇଁ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ପରୀକ୍ଷାନିମିତ୍ତ ମଧ୍ୟ ଏହା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

Unit wise Learning Outcome (ପ୍ରତି ଏକକର ଅଧ୍ୟୟନ ଫଳଶ୍ରୁତି):

୧ମ ଏକକ: କ) ଶବ୍ଦ ଗଠନରେ ଶୁଦ୍ଧତା
ଖ) ରୂଢ଼ିର ଅର୍ଥ ଅବଗତି
ଗ) ରୂଢ଼ିର ପ୍ରୟୋଗବିଧି ଶିକ୍ଷା

୨ୟ ଏକକ: କ) ବାକ୍ୟର ଗଠନରୀତି ଶିକ୍ଷା
ଖ) ବିବିଧ ପ୍ରକାର ବାକ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଧାରଣା
ଗ) ନିର୍ଭୁଲ ବାକ୍ୟଲିଖନ ବିଦ୍ୟା

୩ୟ ଏକକ: କ) ବୃହତ୍ ଅନୁଚ୍ଛେଦକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରିବାର କୌଶଳ
ଖ) ବିଷୟଗତ ଶୀର୍ଷକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କଳା
ଗ) ଅନୁଚ୍ଛେଦରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ

୪ର୍ଥ ଏକକ: କ) ସ୍ତମ୍ଭଲିଖନ ଜ୍ଞାନ
ଖ) ଫିଚର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି
ଗ) ନିର୍ଭୁଲ ପତ୍ରଲିଖନ ଓ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତି କଳା

ପାଠ୍ୟ ବିଷୟ

ପ୍ରଥମ ଏକକ: (କ) ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞା, ଶୁଦ୍ଧ ଶବ୍ଦ ଓ ବର୍ଣ୍ଣାଶୁଦ୍ଧି
(ଖ) ରୂଢ଼ିର ଅର୍ଥ ଓ ପ୍ରୟୋଗ ବିଧି

ଦ୍ୱିତୀୟ ଏକକ: ବାକ୍ୟ ଗଠନରୀତି ଓ ପ୍ରକାର ଭେଦ

ତୃତୀୟ ଏକକ: ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସଂକ୍ଷେପଣ, ଶୀର୍ଷକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଓ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର

ଚତୁର୍ଥ ଏକକ: ନିର୍ଭୁଲ ଲିଖନ ପଦ୍ଧତି, ସ୍ତମ୍ଭ ଲିଖନ, ଫିଚର୍, ପତ୍ର ଲିଖନ, ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରସ୍ତୁତି

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ (Book of reference) :

୧. ସର୍ବସାର ବ୍ୟାକରଣ - ଶ୍ରୀଧର ଦାସ, ଗ୍ରନ୍ଥ ମନ୍ଦିର, କଟକ ।
୨. ସାରସ୍ୱତ ବ୍ୟାବହାରିକ ବ୍ୟାକରଣ - କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ, ସତ୍ୟ ନାରାୟଣ ବୁକ୍ ଷ୍ଟୋର ।
୩. ବୃହତ୍ ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟାକରଣ- ତ୍ରିଲୋଚନ ବେହେରା, ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଲେଙ୍କା, ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, କଟକ ।
୪. ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟାକରଣ- ଧନେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର, କିତାବ୍ ମହଲ, କଟକ ।
୫. ସାଧାରଣ ଓଡ଼ିଆ ବନାନ ଶୁଦ୍ଧି- ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ।
୬. ଗଣମାଧ୍ୟମ ଓ ଗଣଯୋଗାଯୋଗ – ଶିଶିର ବେହେରା, ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, କଟକ ।
୭. ଯୋଗାଯୋଗ ମୂଳକ ମାତୃଭାଷା – ବିରଞ୍ଚି ନାରାୟଣ ସାମଲ, ସତ୍ୟନାରାୟଣ ବୁକ୍ ଷ୍ଟୋର, କଟକ ।
୮. ଯୋଗାଯୋଗର ଭାଷା – ସୁଧୀର ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି, ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରକାଶନ, କଟକ ।

Scanned with OKEN Scanner

୯. ନିର୍ଭୁଲ ଲେଖାର ମୂଳସୂତ୍ର, ନୀଳାଦ୍ରି ଭୂଷଣ ହରିଚନ୍ଦନ, କିତାବ ମହଲ, କଟକ ।

୧୦.ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ବ୍ୟାକରଣ ସୌରଭ, ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ପତି, ଓଡ଼ିଶା ବୁକ୍ ଏମ୍ପୋରିୟମ୍, କଟକ ।

ନମୁନା ପ୍ରଶ୍ନ (Sample Questions) :

୧. ଶବ୍ଦ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ ? (୧ ମାର୍କ)

୨.ପର୍ବତର ଦୁଇଟି ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ଲେଖ । (୨ ମାର୍କ)

୩.ବାକ୍ୟର ପ୍ରକାରଭେଦ ଦର୍ଶାଅ। (୫ ମାର୍କ)

୪.ତୁମ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏକ ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତିପାଇଁ କୌଣସି ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ କିପରି ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯିବ, ତାହାର ଏକ ନମୁନା ଲେଖ । (୮ ମାର୍କ)

***

Scanned with OKEN Scanner

SEMESTER-I

AEC

प्रयोजनमूलक हिंदी

UNIT - I

प्रयोजनमूलक हिंदी :

प्रयोजनमूलक हिंदी का स्वरूप और परिभाषा, प्रयोजनमूलक हिंदी के भेद, प्रयोजनमूलक हिंदी की विशेषताएँ, प्रयोजनमूलक हिंदी की समस्याएँ और संभावनाएँ

UNIT - II

राजभाषा हिंदी की संवैधानिक स्थिति:

राजभाषा समिति, 1957, राजभाषा के संबंध में राष्ट्रपति के आदेश, 952, 1955, 1960, राजभाषा अधिनियम 1963, राजभाषा अधिनियम 1967, राजभाषा अधिनियम 1976

UNIT - III

कार्यलयी हिंदी:

हिंदी के विविध रूप : राजभाषा, राष्ट्रभाषा, संपर्क भाषा, संचार भाषा, मातृभाषा, सर्जनात्मक भाषा राष्ट्रभाषा और राजभाषा में अंतर, मानक हिंदी

कार्यालयी हिंदी के प्रमुख प्रकार्य

आलेखन: परिभाषा, स्वरूप, विशेषता, प्रारूप

टिप्पण: परिभाषा, स्वरूप, विशेषता, प्रारूप

पत्रलेखन, पल्लवन, संक्षेपण

पारिभाषिक शब्दावली : पारिभाषिक शब्दावली का स्वरूप एवं महत्त्व पारिभाषिक शब्दावली निर्माण के सिद्धांत, पारिभाषिक शब्दावली के भेद, ज्ञान-विज्ञान के विभिन्न क्षेत्रों में प्रयुक्त कुछ निर्धारित पारिभाषिक शब्दाबली

UNIT – IV

हिंदी में कंप्यूटर का अनुप्रयोग:

कंप्यूटर का परिचय, कंप्यूटर की संरचना, कंप्यूटर के प्रकार, कंप्यूटर की उपयोगिता, हिंदी में शब्द संसाधन, हिंदी में डाटा संसाधन, वेब पब्लिशिंग, वेब पेज डिजाइनर

इंटरनेट :

इंटरनेट स्वरूप और विकास इंटरनेट : कार्यप्राणाली, इंटरनेट के संपर्क उपकरणों का परिचय, इंटरनेट एक्सप्लोटर, इंटरनेट की अनुप्रयुक्तता।

लिंक, ई-मेल, ब्राउजिंग, अपलोडिंग, डाउनलोडिंग, न्यू मीडिया, वेब पत्रकारिता, ब्लागिंग, इंटरनेट रिलै चैट, हिंदी के प्रमुख इंटरनेट पोर्टल।

पाठ्य पुस्तक:

1. प्रयोजनमूलक हिंदी- प्रो. राधाकांत मिश्र,
डॉ. अमूल्य रत्न महांती,
प्लैनेट वी, हिंदी बुक सेंटर, बादामबाड़ी, कटक

ABILITY ENHANCEMENT COURSE (AEC)

Functional Sanskrit

Unit-I Sanskrit Alphabets, General Idea about Sanskrit Karaka, Vibhakti, Vacana, Purusa, Pada, Linga, Vacya, Lakara, Upasarga.

Unit-II Useful Sanskrit words, Sentence Formation in Sanskrit, Simple Sanskrit Sentences for conversation, Preparation of News in Sanskrit.

Unit-III Letter writing in Sanskrit, Notice Writing in Sanskrit, Invitation writing in Sanskrit, Description of Festivals in Sanskrit.

Unit-IV Sloka Recitations, Numerical Counting in Sanskrit, Sanskrit Story telling, Self introduction in Sanskrit (Practical).

Core Readings:

1. Samskrta Vyakarana Darpana,
2. Samskrta Vyakarana manjusa, Kamalesh Bhatia, Chaukhamba Sanskrit Pratisthan, Delhi,2022

Suggested Readings:

1. Samskrta jnananidhi, Dr.Ram Vilash Choudhuri and Dr. Dhruva Kumari Choudhuri, MLBD, Delhi, Reprint,2016
2. A Higher Sanskrit Grammar, M.R. Kale, MLBD, Delhi,2005